

Werkzoekenden, een kleurrijke wereld?

Bij het verschijnen van de maandcijfers over januari 2008, is de VDAB overgestapt op een nieuwe indeling van de niet-werkende werkzoekenden (nwwz) naar origine. Voortaan heeft de VDAB niet enkel zicht op de huidige, maar ook op de vorige nationaliteit van de nwwz. Hierdoor zijn ook de 'nieuwe Belgen' te traceren. Zij hebben dan wel de Belgische nationaliteit aangenomen, maar kampen vaak net als de niet-Belgische werkzoekenden met extra hinderpalen bij het vinden van een job.

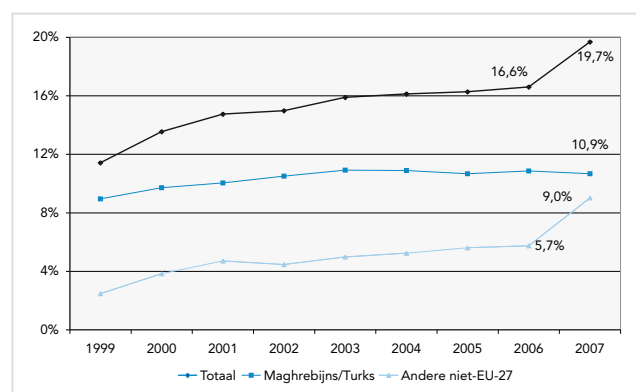
Nieuwe definitie

Ook vroeger had de VDAB al speciale aandacht voor de nwwz van buiten de Europese Unie (EU-27), zelfs al hadden ze een Europese nationaliteit. Sommige werkzoekenden lieten hun niet-Europese afkomst uit eigen beweging registreren, daarnaast hanteerde de VDAB een systeem van naamsherkenning om de werkzoekenden uit de Maghreb-landen (Marokko, Algerije en Tunesië) en Turkije op te sporen. Deze methode had z'n beperkingen: de vrijwillige registratie was lang niet volledig en de naamsherkenning screent enkel Maghrebijnse of Turkse namen. De diversiteit van de nieuwkomers is de jongste jaren evenwel sterk toegenomen. Heel wat migranten komen uit Afrika, Azië, de vroegere Sovjet-Unie of ex-Joegoslavië, zodat de naamsherkenningmethode aan hen voorbij gaat. Vanaf nu is dit euvel verleden tijd. Voortaan krijgt de VDAB via het Rijksregister zicht op zowel de huidige als de vorige nationaliteit van de werkzoekenden, zodat alle nieuwe Belgen in beeld komen.

Effect op de cijfers

Omdat de evolutie op jaarbasis een belangrijke indicator is om de toestand op de arbeidsmarkt in kaart te kunnen brengen, is de nieuwe definitie ook retroactief toegepast op de cijfers van 2007. De tijdreeksbreuk tussen de oude en de nieuwe definitie situeert zich dus tussen december 2006 en januari 2007.

Figuur 1: Evolutie van het aandeel nwwz met huidige of vorige nationaliteit van buiten de EU-27 (jaargemiddelde, 1999-2007)

Bron: VDAB Arvastat

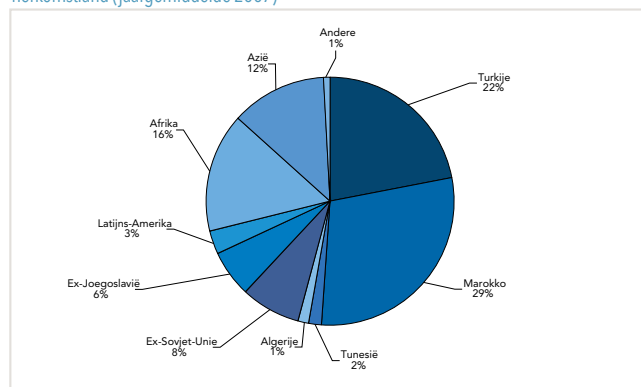
Figuur 1 illustreert het effect van de vernieuwde afbakening en toont het aandeel (Belgische én niet-Belgische) werkzoekenden met herkomst van buiten de EU-27. Hun aandeel neemt toe van 16,6% in 2006 naar 19,7% in 2007. Tweede opvallende vaststelling is dat de verandering zich helemaal bij de 'andere niet-EU'ers' situeert. Het aandeel nwwz uit de Maghreb-landen en Turkije ondervindt nauwelijks invloed van de vernieuwde definitie. De omvang van de groep werkzoekenden met andere niet-Europese roots daarentegen is gestegen van 5,7% in 2006 naar 9,0% in 2007.

Toch maken werkzoekenden uit de Maghreb-landen en Turkije nog steeds meer dan de helft uit van de nwwz met niet-Europese herkomst (figuur 2). Marokko is met 29% het sterkst vertegenwoordigd en ook Turkije staat voor 22% van de werkzoekenden met niet-Europese origine. Tunesië en Algerije zijn de kleine broertjes in de Maghreb-groep en staan voor respectievelijk 2% en 1% van de werkzoekende populatie in 2007.

De andere werkzoekenden met vreemde herkomst komen uit de meest diverse geografische regio's wereldwijd.¹ Afrika levert met 16% de grootste groep werkzoekenden met niet-Europese roots, gevolgd door Azië, dat 12% van de niet-Europese werkzoekenden aanlevert. Verder vinden nogal wat werkzoekenden van buiten de EU (8%) hun origine in de voormalige Sovjetstaten (in hoofdzaak Rusland). Ten slotte komt 6% van de niet-Europese nwwz uit ex-Joegoslavië en 3% uit Latijns-Amerika.

¹ De groeperingen houden geen rekening met de apart vermelde landen. Afrika is dus zonder de Maghreb-landen en Azië zonder Turkije. Analooch werden nieuwe EU-27-lidstaten Estland, Letland en Litouwen enerzijds en Slovenië anderzijds niet meegeteld bij de ex-Sovjet-Unië respectievelijk ex-Joegoslavië.

Figuur 2: Werkzoekenden met huidige of vorige nationaliteit van buiten de EU-27 naar herkomstland (jaargemiddelde 2007)

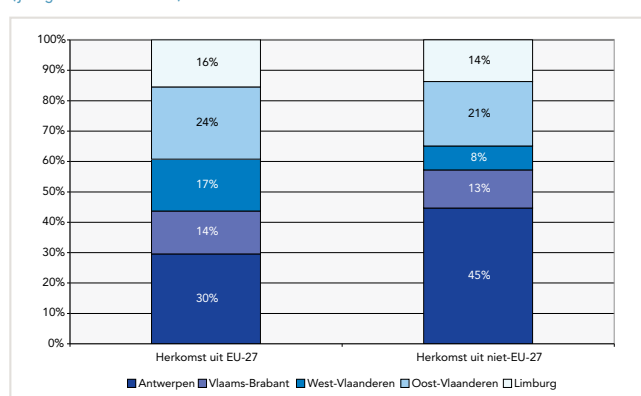

Bron: VDAB

Een geconcentreerde mix

Werkzoekenden met vreemde origine zijn geografisch zeer ongelijk gespreid over het Vlaamse grondgebied. Op provinciaal niveau springt Antwerpen onmiddellijk in het oog: 45% van alle nwwz met niet-Europese (EU-27) roots woont in deze provincie. Ook bij de werkzoekenden met Europese herkomst² heeft de provincie Antwerpen duidelijk het hoogste aandeel (30%), maar toch is het verschil frappant. De provincie West-Vlaanderen valt in omgekeerde zin op: niet meer dan 8% van de werkzoekenden met vreemde origine woont in deze provincie. Ter vergelijking: het aandeel nwwz met herkomst uit de EU-27 dat in West-Vlaanderen woont is meer dan dubbel zo hoog (17%).

Figuur 3: Verdeling van werkzoekenden volgens herkomst over de Vlaamse provincies (jaargemiddelde 2007)

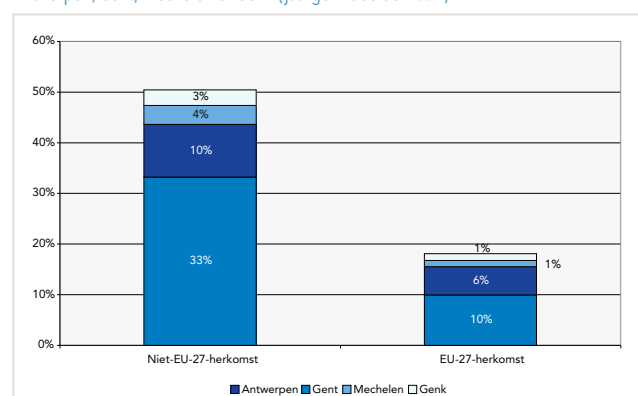

Bron: VDAB Arvstat

Dat de provincie Antwerpen voor zo'n hoog aandeel werkzoekenden van buiten de EU-27 staat, vindt z'n verklaring in de stad Antwerpen. Deze stad herbergt niet minder dan een derde van alle niet-Europese werkzoekenden in het Vlaams Gewest (figuur 4). Nemen we ook de steden Gent (10%), Mechelen (4%) en Genk (3%) mee in beschouwing, dan hebben we al zicht op de helft van alle niet-Europese werkzoekenden in het Vlaams Gewest.

Ter vergelijking geeft de tweede kolom in figuur 4 het aandeel Europese werkzoekenden in Antwerpen, Gent, Mechelen en Genk. De steden halen nog steeds bijna 20% van de populatie, maar de oververtegenwoordiging van werkzoekenden met niet-Europese roots in deze steden is duidelijk.

Figuur 4: Aandeel werkzoekenden volgens herkomst met woonplaats in de stad Antwerpen, Gent, Mechelen of Genk (jaargemiddelde 2007)

Bron: VDAB Arvstat

Tot slot

Een vijfde van de werkzoekenden in het Vlaams Gewest heeft dus een herkomst van buiten de EU-27. Zij kampen met specifieke hinderpalen bij hun zoektocht naar werk. De VDAB biedt daarom heel wat diensten op hun maat aan. Zo zijn er verschillende opleidingen Nederlands voor anderstaligen. Daarnaast bestaan er specifieke inwerkingstrajecten met intensieve en individuele begeleiding. Deze omvatten onder meer loopbaanoriëntatie om deze werkzoekenden een realistisch beeld te geven van de Vlaamse arbeidsmarkt, of maatschappelijke oriëntatie om hen wegwijs te maken in de Vlaamse samenleving.

Meer informatie:

VDAB, Studiedienst,
Keizerslaan 11, 1000 Brussel
Tel. 02 506 15 88
Gsm 0499 54 16 74
E-mail: studiedienst@vdab.be
www.vdab.be/trends/ontcijfert/

³ België en de andere landen uit de EU-27